

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto

Lausunto

LsN Salla Silvola

4.5.2026

Eduskunnan lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avioliittolain 86 §:n muuttamisesta (HE 76/2026)

1 Esityksen keskeinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi avioliittolain (234/1929) 86 §:n 4 momenttia. Esityksen tavoitteena on täsmentää eduskunnan syksyllä 2025 hyväksymien vallinnanrajoituksia koskevien muutosten (HE 51/2025 vp) soveltamista.

Avioliittolain 86 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä käy selkeästi ilmi säännöksen tavoite. Säännöksen tavoitteena on ollut, että avioliittolain 38 ja 39 §:ssä tarkoitettuja vallinnanrajoituksia ei enää sovellettaisi tilanteessa, jossa 1) lainvoimaisen avioeroa tai avioliiton kumoamista koskevan päätöksen antamisesta, tai 2) avioliiton purkautumisesta puolison kuoleman johdosta on kulunut yli 10 vuotta.

Syksyllä 2025 hyväksytyssä muutoksessa avioliittolain 86 §:n 4 momentissa viittaus avioeroa tai avioliiton kumoamista koskeviin tilanteisiin on jäänyt epäselväksi. Lisäksi vallinnanrajoituksia koskeva siirtymäsäännös on jäänyt puutteelliseksi, koska siinä ei oteta riittävällä tavalla huomioon avioeroa tai avioliiton kumoamista koskevia tilanteita.

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Nyt ehdotetuilla muutoksilla pyritään korjaamaan eduskunnan aiemmin hyväksymään lakimuutokseen sisältyneet puutteet ennen niiden voimaantuloa.

2 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriössä. Luonnos hallituksen esitykseksi oli lyhyellä lausuntokierroksella 1.—13.4.2026. Lausuntoaika oli tavanomaista lyhyempi johtuen asian teknisestä luonteesta ja aikataulun kiireellisyydestä. Hallituksen esitys on jatkovalmisteltu oikeusministeriössä ottaen huomioon siitä annettu lausuntopalaute.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole uusia itsenäisiä vaikutuksia. Esityksellä pyritään varmistamaan aiemmin hyväksytyjen lainmuutosten soveltaminen niiden tavoitteiden mukaisina. Jos puutteellisia säännöksiä ei korjata, riskinä on, että nykyistä vallinnanrajoitussääntelyä sovelletaan myös niissä tilanteissa, joissa lainvoimaisesta avioerosta tai avioliiton kumoamisesta on kulunut yli 10 vuotta tai ilman samaa 5 vuoden siirtymäaikaa, jota sovelletaan muissa tilanteissa.

4 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.6.2026 eli samaan aikaan aiemmin syksyllä 2025 hyväksytyjen muutosten kanssa.